

Ett socialt rättvist och inkluderande Europa

I en gemensam insändare med de finlandssvenska funktionshinderorganisationerna inför EU-valet påtalas bland annat att personer med funktionsnedsättning ska ha samma rätt som alla andra att röra sig fritt inom EU. Det kräver fysisk, kognitiv, sensorisk och digital tillgänglighet samt service som svarar mot individuella behov. Insändaren har publicerats i Österbottens Tidning, Vasabladet, Åbo Underrättelser och Hufvudstadsbladet.

Här kan du läsa insändaren i sin helhet:

EU-valet kan för många kännas avlägset, men för personer med funktionsnedsättning är det ett av de viktigaste valen. Flera av de framsteg som skett inom till exempel tillgänglighet har vi EU-direktiv att tacka för. Men mycket arbete återstår.

Vi är omkring 100 miljoner personer med olika typer av funktionsnedsättningar i EU och många av oss kan inte delta i samhället på lika villkor som andra. Vi är många, men vi är inte en enhetlig grupp. Kunskap om våra mångskiftande behov är en förutsättning för att situationen ska förbättras. Vi efterlyser ett socialt rättvist och inkluderande Europa! Det är också grunden för ett tryggt Europa.

Personer med funktionsnedsättning ska ha samma rätt som alla andra att röra sig fritt inom EU. Det kräver fysisk, kognitiv, sensorisk och digital tillgänglighet samt service som svarar mot individuella behov.

Digitaliseringen innebär möjligheter, men får inte utesluta personer med funktionsnedsättning. Det måste finnas tillräckliga stödåtgärder samt alternativa sätt att sköta ärenden och få information och service. Personer med funktionsnedsättning ska beaktas då lagstiftning kring artificiell intelligens utarbetas och då nya digitala och tekniska lösningar tas i bruk.

Vi ska också ha samma möjligheter som andra att arbeta och studera. Det är viktigt att sprida kunskap och jobba med attityder. Därtill bör arbetsgivarens skyldighet att göra rimliga anpassningar säkras genom EU-lagstiftning.

Många politiska frågor verkar kanske inte vid första anblicken ha en koppling till funktionsrätt, men i själva verket har de flesta frågor en funktionshinderdimension. Till exempel klimatförändringen förvärrar redan befintliga orättvisor i samhället och bidrar till psykisk ohälsa. Därför efterlyser vi en aktiv klimatpolitik och att personer med funktionsnedsättning tas med i klimatarbetet.

Vi behöver också involveras i utvecklingen av beredskapsstrategier. Personer med funktionsnedsättning kan vara extra utsatta i nödsituationer som orsakas av naturkatastrofer, våld eller krig, särskilt om de tillhör flera olika minoriteter eller andra sårbara grupper. EU behöver över lag bli bättre på att bedöma vilka effekter olika åtgärder och bestämmelser har för personer med funktionsnedsättning.

Avslutningsvis vill vi lyfta fram vikten av att personer med funktionsnedsättning kan vara fullt delaktiga i politiken. Vi ska inte bara ha rätten att ställa upp och rösta i val, vi ska också ha den faktiska möjligheten att göra det och ta del i samhällsdebatten. Vi behöver tillgängligt – inklusive lättläst – valmaterial, tillgängliga evenemang, tillgängliga vallokaler och andra rimliga anpassningar.

Nina af Hällström, SAMS – Samarbetsförbundet kring funktionshinder

Annette Tallberg-Hahtela, FDUV

Ulf Gustafsson, FMA – Funktionsrätt med ansvar

Matthias Jakobsson, Förbundet Finlands Svenska Synskadade

Nora Strömman, Svenska hörsselförbundet

Petra Nummelin, Psykosociala förbundet